

**«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки»
«Agri-food market development under economy globalization conditions»**

Міністерство освіти і науки України
Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної
державної адміністрації

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут свинарства і агропромислового виробництва
Національної академії аграрних наук України
Регіональний фонд підтримки підприємництва
по Полтавській області

Азербайджанський державний аграрний університет
Варшавський аграрний університет

Університет Дебрецен (Угорщина)

Університет Вайенштефан (відділення Трісдорф, Німеччина)

Полтавська державна аграрна академія

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки підприємства

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах
глобалізації економіки»**

**«Agri-food market development under economy
globalization conditions»**

30 ЛИСТОПАДА 2017 р.

м. Полтава, ПДАА

**«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки»
«Agri-food market development under economy globalization conditions»**

Міністерство освіти і науки України

Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної державної
адміністрації

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Інститут свинарства і агропромислового виробництва Національної академії
аграрних наук України

Регіональний фонд підтримки підприємництва
по Полтавській області

Азербайджанський державний аграрний університет

Варшавський аграрний університет

Університет Дебрецен (Угорщина)

Університет Вайенштефан (відділення Трісдорф, Німеччина)

Полтавська державна аграрна академія

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки підприємства

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах
глобалізації економіки»**

**«Agri-food market development under economy
globalization conditions»**

30 листопада 2017 р.

м. Полтава, ПДАА

УДК 338.439.5:330.34 (447)

ББК 65.9 (4УКР) 42

Редакційна колегія:

Макаренко П.М. – завідувач кафедри економіки підприємства Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор, член.-кор. НААН України.

Березіна Л.М. – заступник завідувача кафедри економіки підприємства Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор.

Самойлик Ю.В. – доцент кафедри економіки підприємства Полтавської державної аграрної академії, к.е.н., доцент, докторант

Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 30 листопада 2017 року). – Полтава : кафедра економіки підприємства ПДАА, 2017. – 362 с.

У збірнику надруковані матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки». Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть їх автори. Матеріали можуть бути корисні для студентів, магістрантів, аспірантів та викладачів вищих навчальних закладів освіти, а також фахівців економічної та аграрної сфер.

УДК 338.439.5:330.34 (447)

ББК 65.9 (4УКР) 42

сільськогосподарського виробництва завдання тісно пов'язані з планом розвитку транспорту, де передбачаються завдання з перевезень сільськогосподарської продукції, техніки, хімікатів та добрив. У плані капітального будівництва містяться завдання з розширення відновлення основних засобів для сільського господарства, проведення заходів з іригації, осушення земель та ін.

Список використаних джерел

1. Нелеп В. М. Планування на аграрному підприємстві : [підручник]. – 2-ге вид., перероб. та доп. / В. М. Нелеп. – К. : КНЕУ, 2004. – 495 с.
2. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства : [навчальний посібник] / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К. Каравела, 2008. – 352 с.

УДК 321.477

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

*Васюта В.Б., к.е.н., доцент, Срібна А. С., магістрантка, Полтавський
національний технічний університет ім. Ю.Кондратюка*

Аналіз визначення поняття «розвиток підприємства» у науковій літературі дав змогу авторам виокремити два аспекти його трактування – у вузькому та широкому розумінні. У вузькому розумінні розвиток підприємства розглядають як стан чи результат зміни діяльності (складу, властивостей) підприємства, переходу підприємства в інший кількісний та якісний стан під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. У широкому розумінні розвиток підприємства трактується як незворотній, спрямований, закономірний процес, який є безперервною та послідовною зміною (сукупність змін) результатів чи станів підприємства в часі та просторі на кількісно і якісно інший за попередній під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища [1].

Неузгодженість та розрізненість думок вчених-економістів не дозволяють сформулювати комплексне бачення процесів розвитку підприємства через сутнісні протиріччя, що є вагомою перешкодою при розробці та впровадженні в практику господарювання сучасних підприємства механізмів управління розвитком підприємства як системи, так і окремими його підсистемами [2].

Оскільки категорія розвитку є достатньо складною, причому як на загальнонауковому рівні, так і в галузі економіки, представляється доцільним розглянути критерії систематизації розвитку та його різноманітні типи [3]. Типологію розвитку підприємства пропонується здійснювати за двома групами критеріїв. Перша група критеріїв належить до розвитку взагалі – як міжнаукового, філософського і навіть загальнонаукового поняття. І тому такі критерії вважаються загальнонауковими. Така група критеріїв є достатньою мірою розробленою. Друга група критеріїв належить саме до підприємства як об'єкта розвитку.

Управління розвитком підприємства можна розглядати як циклічний процес, що складається із п'яти основних блоків:

- діагностичний аналіз, під час якого вивчається стан підприємства внаслідок впливу внутрішніх та зовнішніх, контрольованих та неконтрольованих чинників;
- підготовка, прийняття та реалізація ділових настанов, цілей діяльності;
- стратегічне планування, яке передбачає формування відповідно до намічених цілей ієрархії стратегій і побудову обґрунтованої системи прогнозів і довгострокових планів розвитку підприємства;
- тактичне планування, яке передбачає розробку та реалізацію оперативних дій;
- управлінський контроль, що включає збір та оцінку даних щодо діяльності підприємства, рішення про проведення ревізії знову діагностичного аналізу [4].

Прогнозування розвитку (стану) підприємства або організації – це наукове обґрунтування можливих кількісних та якісних змін його (її) стану

(рівня розвитку в цілому, окремих напрямків діяльності) в майбутньому, а також альтернативних способів і строків досягнення очікуваного стану [5].

Завданням прогнозування є:

– виявлення імовірних шляхів та результатів найближчого або більш віддаленого розвитку соціально-економічних явищ на базі реальних процесів дійсності;

– розробка оптимальних тенденцій розвитку із врахуванням складеного прогнозу та оцінка прийнятого рішення з позицій його наслідків у періоді, що прогнозується.

Мета прогнозування на підприємстві – найточніше передбачати далеку й близьку перспективу свого розвитку, щоб запобігти економічним ризикам і вибору правильного курсу розвитку.

Ознаками проведеного прогнозування є особливості, за якими можна визначити подальший економічний розвиток підприємства в умовах ринку.

На відміну від планування, прогнозування переважно спрямоване в майбутнє і, будучи складовою планування, суттєво відрізняється від останнього. Прогнозування дозволяє менеджерам підприємств не тільки передбачати далеку та близьку перспективу свого розвитку, а й запропонувати альтернативні шляхи та строки виконання своїх комплексних програм.

Економічні прогнози необхідні для визначення шляхів розвитку підприємства та економічних ресурсів, що забезпечують його динаміку, для виявлення найбільш імовірних й економічно ефективних варіантів довго-, середньострокових і поточних планів, обґрунтування основних напрямків економічної і технічної політики, передбачення наслідків прийнятих рішень і здійснюваних заходів.

Сучасні економічні умови вимагають максимального розширення фронту прогнозування, подальшого вдосконалення методології та методики розробки прогнозів. Чим вищий рівень прогнозування процесів розвитку підприємства, тим ефективнішими є процеси планування й управління на підприємстві. Однак не слід забувати про те, що прогноз має імовірнісний характер. Стратегічний

аналіз та прогнозування сприяє зменшенню невизначеності середовища, дозволяє зорієнтуватися в оточенні й перейти до вибору варіантів дій у певній стратегічній перспективі [4].

Проте деякі підприємства для прийняття рішень про майбутнє або зовсім не застосовують прогнози, або застосовують їх незначною мірою. Як правило, такі підприємства функціонують недовго, оскільки навіть ті зміни в навколишньому середовищі, які можна передбачити, стають для них несподіванкою: підприємство не готове для повної реалізації можливостей, що надаються зовнішнім середовищем, або зазнає краху під впливом будь-якої, навіть незначної, загрози. Наукові прогнози можна згрупувати таким чином:

– прогнози, які характеризують тенденції і перспективи розвитку конкретного процесу від визначеної дати у теперішньому до визначеної дати в майбутньому. Ці прогнози дають відповіді на таке питання: в якому напрямку відбувається розвиток;

– прогнози, які характеризують найбільш вірогідний стан явища на певну дату в майбутньому. Прогнози цієї групи дають відповідь на питання: що є можливим?

– прогнози, які характеризують бажаний стан явища в майбутньому. Вони відповідають на питання: що є бажаним?

У процесі прогнозування поетапно вирішуються такі питання:

1) постановка цілей (цілевстановлення) – передбачає встановлення очікуваного (ідеального) результату діяльності;

2) планування – здійснюється проекція в майбутнє результатів діяльності для досягнення поставлених цілей за умов використання наявних засобів та перетворення інформації про майбутнє в рішення для цілеспрямованої діяльності;

3) проектування – створення конкретних образів майбутнього, конкретних деталей розроблених програм.

Таким чином, прогнозування дозволяє не тільки передбачити напрямки розвитку, але й краще зрозуміти, які цілі необхідно встановити і яких наслідків

можна очікувати від різних дій, воно допомагає обрати способи оптимального розподілу ресурсів, необхідних для досягнення поставлених цілей.

Одним з найважливіших завдань прогнозування є передбачення так званих граничних величин процесів розвитку, виявлення, наприклад, строків великих зрушень, що знаменують якісні зміни досліджуваних процесів [6]. Ефективне функціонування підприємства в сучасних умовах неможливе без використання в управлінні методів прогнозування. Саме прогнозування є ефективним інструментом при прийнятті обґрунтованих управлінських рішень, дає імовірнісне припущення про можливий стан підприємства в майбутньому. Наявність прогнозу дає змогу уникнути помилкових рішень, запобігти небажаним подіям. Отже прогнозування є одним із засобів розробки стратегії управління підприємством.

Список використаних джерел

1. Прийма Л. Р. Розвиток підприємства: сутність поняття / Л. Р. Прийма, І. Я. Кулиняк // Науковий вісник НЛТУ України. - 2012. - Вип. 22.10. - С. 236-241. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2012_22.
2. Іванчук К. О. Теоретичні підходи до визначення сутності категорії "розвиток підприємства" / К. О. Іванчук // Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку. - 2012. - С.231-239. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sim_2012_2012_21.
3. Погорелов Ю.С. Розвиток підприємства: поняття та види. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/36617/21-Pogorelov.pdf?sequence=1>
4. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2008. - 679 с.
5. Планування діяльності підприємства: Конспект лекцій / Укладач О.Ю. Древаль. – Суми: Вид-во СумДУ, 2008. – 146 с.
6. Дробишева О.О., Керничшин Ю.В. Прогнозування розвитку промислового підприємства в сучасних умовах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_158.pdf